

UiA Universitetet
i Agder

Initiativ basert
kommunikasjonsopplæring

SOR-konferansen 6. mai
2022

Silje Haugland, UiA

Kenneth Larsen, USN

Naturalistic Developmental Behavioral Interventions (NDBI)

- Inkluderer manualbaserte programmer og enkeltteknikker
- Utgangspunkt i operant læringsteori og utviklingspsykologi

NDBI

1. Opplæringsmål
2. Kontekst
3. opplæringsstrategier

Forskningsstøtte

- Effektive og evidensbaserte (Sandbakk et al., 2020; Hungate et al., 2019; Cicchetti et al., 2015)
- Effekt på kommunikasjon og sosiale ferdigheter (Odom et al., 2010)
- Generalisering (Hart & Risley, 1975; med flere)

Hvordan

Initiativbasert kommunikasjonsopplæring

Incidental teaching

tilrettelegge

vente på initiativ

be om utvidelse

gi

(Fenske et al., 2001; Hart & Risley, 1978; McGee et al., 1999)

Miljøet legges til rette for initiativ

Personen viser et initiativ

Lærer etterspør en «utdypning»

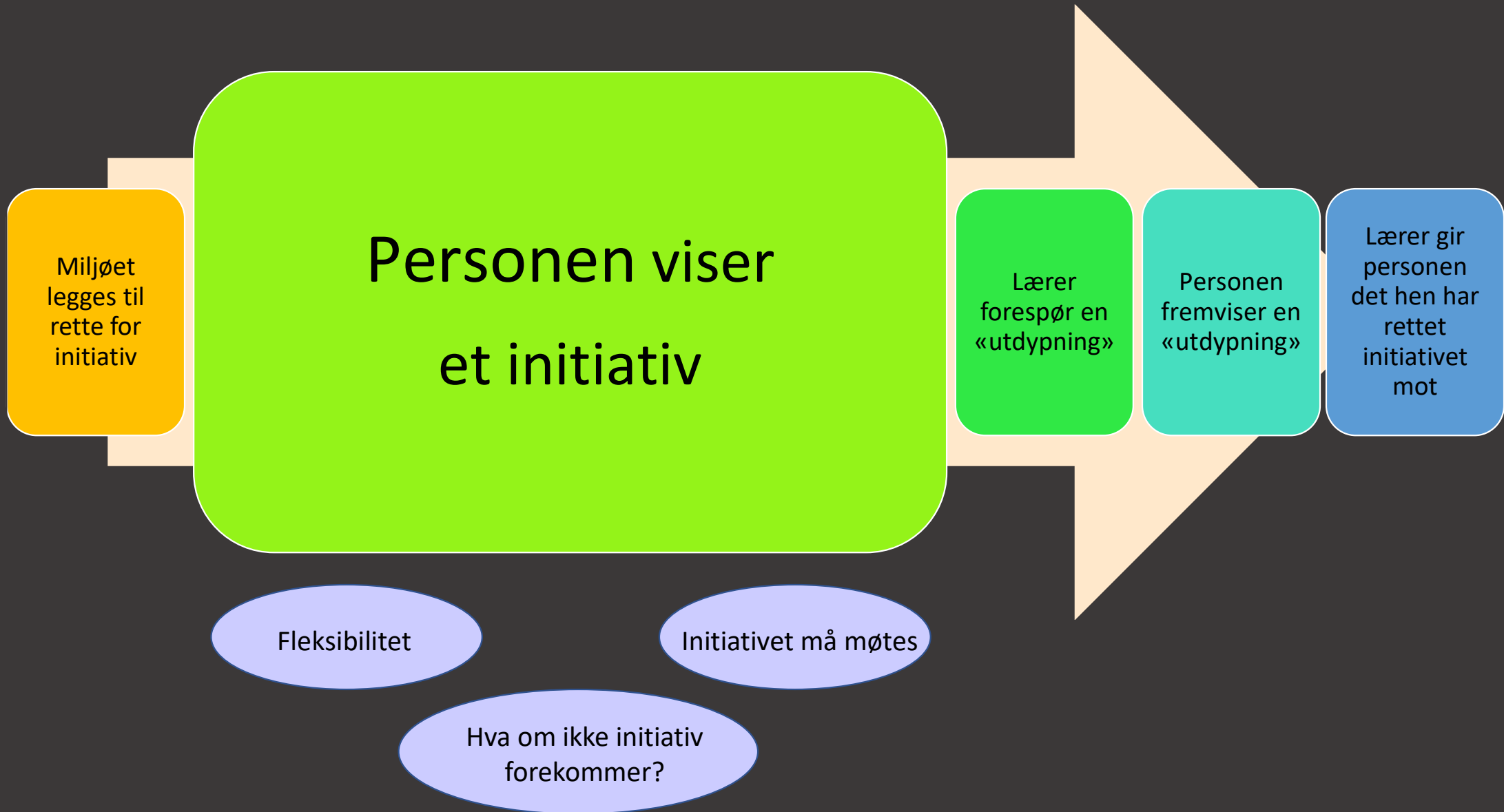
Personen fremviser en «utdypning»

Lærer gir personen det hen har rettet initiativet mot

Målsetning

Kartlegging

Rammebetingelser

Miljøet legges til rette for initiativ

Personen viser et initiativ

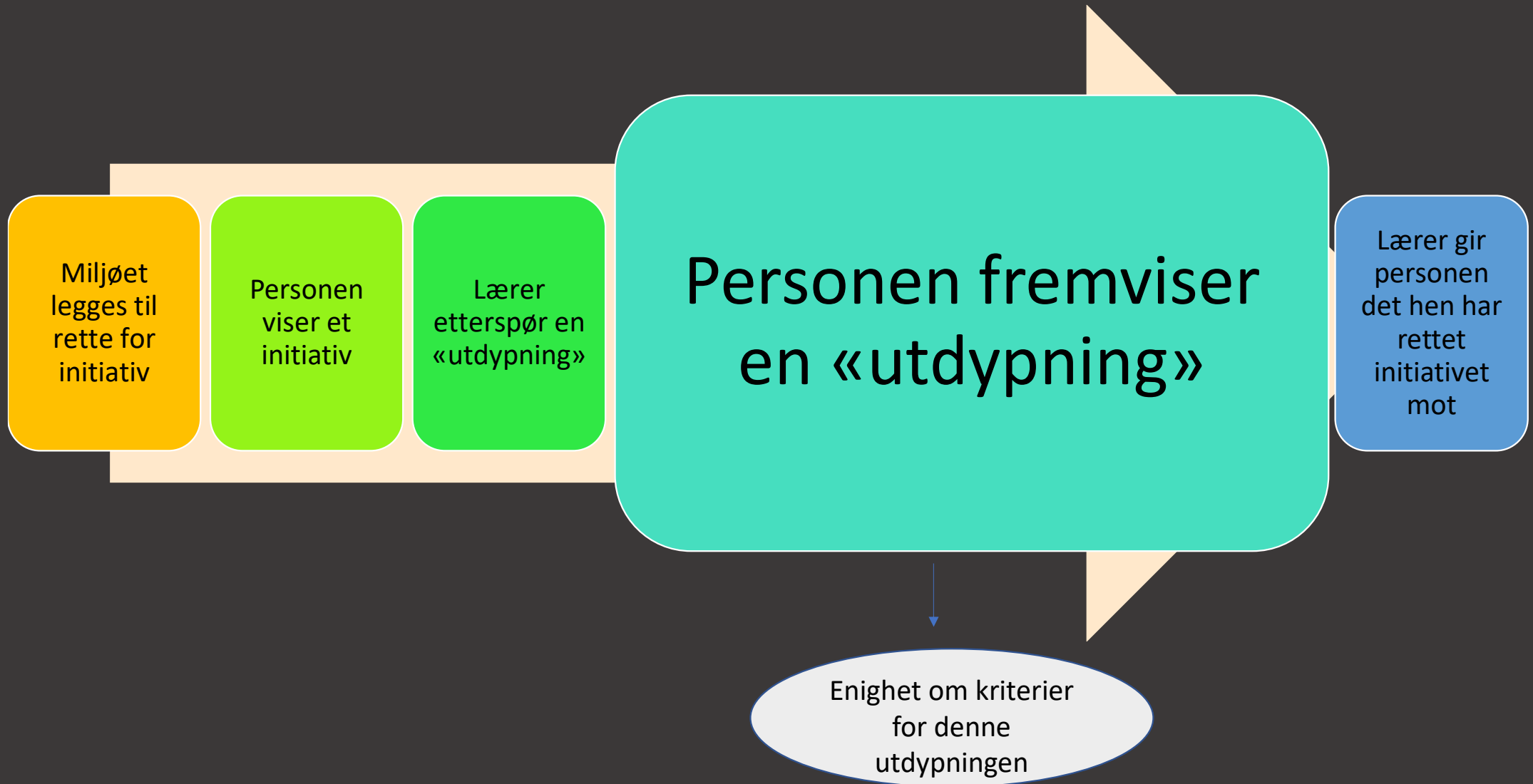
Lærer etterspør en «utdypning»

Personen fremviser en «utdypning»

Lærer gir personen det hen har rettet initiativet mot

Prompt (hjelp)

Avtrapping av hjelp

Miljøet legges til rette for initiativ

Personen viser et initiativ

Lærer etterspør en «utdypning»

Personen fremviser en «utdypning»

Lærer gir personen det hen har rettet initiativet mot

Omfang
Hvor raskt
Hvor regelmessig

Holder på med en
aktivitet som
fenger

Den som gir
opplæring: «Hva
er det»

Tjenestemottaker
(svarer)

Får tilgang videre
til aktivitet som
fenger eventuelt
en «ting» som er
med i aktiviteten

(Rogers-Warren & Warren, 1980; Warren et al., 1984)

Fordeler

- Lite inngripende
- Fremmer generalisering
- Bygger på personens egen motivasjon
- Kan foregå hvor som helst
- Inngår i f.eks. PECS og en del andre varianter av ASK

Utfordringer

- Krever opplæring av personalet og monitorering
- Arrangering av betingelser hindrer tilgang til ting personen har krav på
- Målene må være meningsfulle for personen
- Initiativ minker fordi det stilles krav

Inspirasjonsliste –dette har forskning vist at kan fremmes ved initiativbasert kommunikasjonsopplæring

- Generalisering av språklige ferdigheter på tvers av situasjoner
- Reseptivt språk
- Språkferdigheter som enkeltord og generalisering av disse
- Sammensetning av ord
- Setningskompleksitet
- Initiering og det å be om noe
- Bruk av tegn
- Lesing

A scenic view of a lake with a rocky shoreline and a forested hillside under a clear blue sky. The text "Takk for oss!" is overlaid in the center.

Takk for oss!